

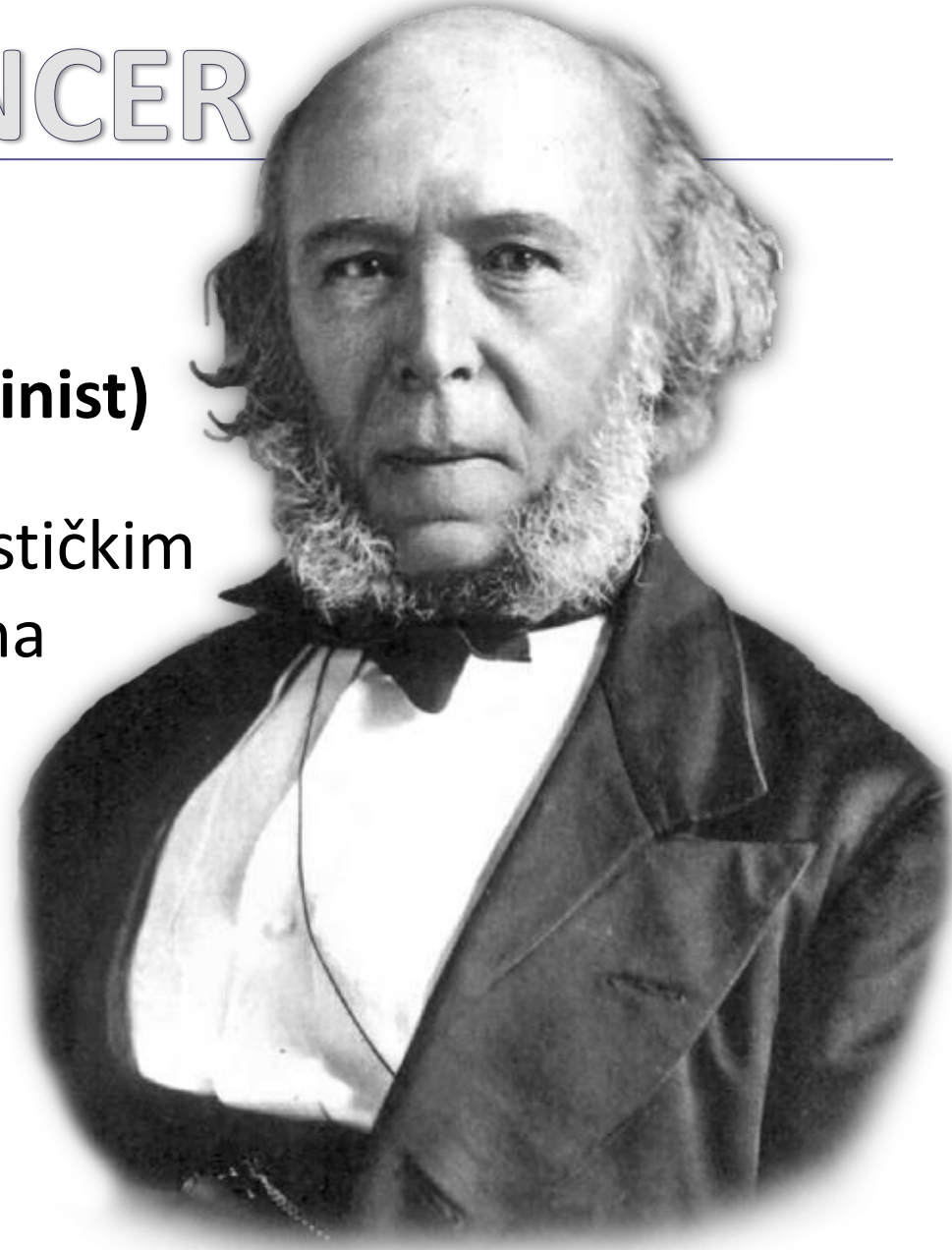
HERBERT SPENCER

(1820. - 1903.)

HERBERT SPENCER

- 1820. – 1903. g.
- **evolucionist** (socijalni darvinist)
- nije se obrazovao u humanističkim nego u tehničkim znanostima
- urednik u časopisu *Economist*

KLJUČNI POJMOVI

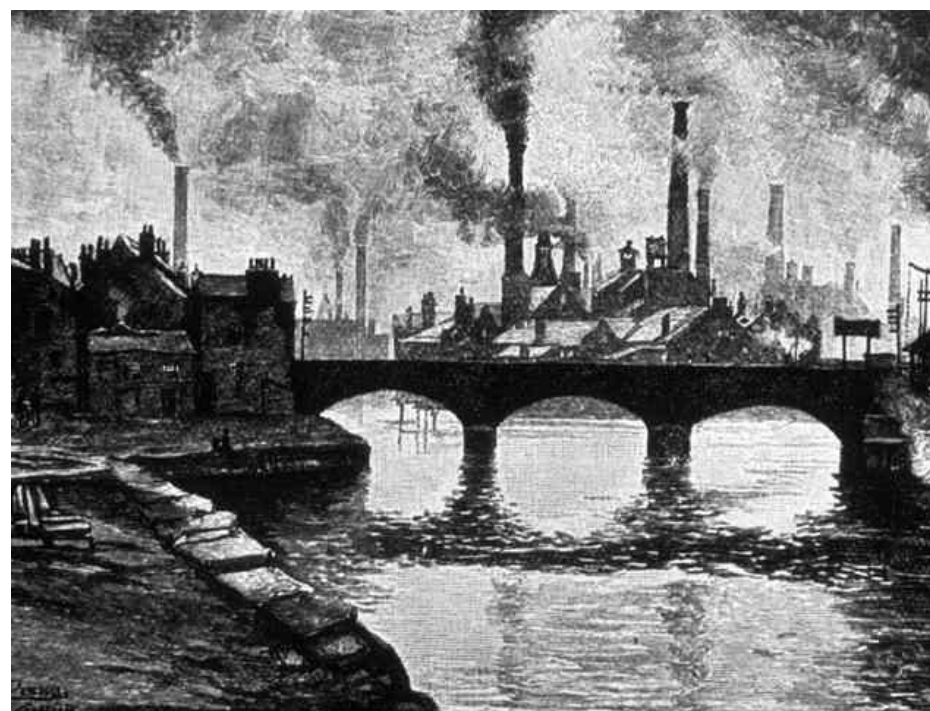
- evolucionizam
- socijalni darvinizam
- militarističko i industrijsko društvo
- laissez-faire doktrina [*lesê fêr*]

TEMELJNE ODREDNICE SPENCEROVE SOCIOLOGIJE

- **INDIVIDUALIZAM**
(pojedinaac je osnovna jedinica društva, dio organizma)
- **EVOLUCIONIZAM**
(društvo kao biološki organizam)
- **LIBERALIZAM**
(*laissez-faire* doktrina, država se ne smije mješati u ekonomiju)
- **SOCIJALNI DARVINIZAM**
(preživljavanje najsposobnijih)

EVOLUCIONIZAM

- **EVOLUCIJA** – promjena iz stanja relativno **neodređene**, **nepovezane homogenosti** prema stanju relativno **određene, povezane heterogenosti**
 - *Društvo kao i organizam raste i povećava opseg, povećanjem opsega raste i složenost njegove strukture, **porast složenosti** strukture prati **složenost funkcija** i **povećanje međuovisnosti** dijelova*
- predmet proučavanja sociologije je **evolucija ljudskog društva**

EVOLUCIONIZAM

- društvo je **slično biološkom organizmu** – sastavljeno je od **međupovezanih dijelova**
- društvo je **sastavljeno od institucija** (obitelj, religija, obrazovanje, država i ekonomija)
- struktura društva evolucijom postaje sve kompleksnija pa se **javlja potreba za unutarnjom regulacijom i socijalnom kontrolom** (kao živčani sustav kod organizma)

TIPOVI DRUŠTAVA

s obzirom na stupanj unutarnje regulacije i soc. kontrole

MILITARISTIČKA	INDUSTRIJSKA
temeljeno na PRINUDI	temeljeno na DOBROVOLJNOJ SURADNJI
CENTRALIZIRANA VLAST u državi	DECENTRALIZIRANA VLAST u državi
POJEDINAC POTČINJEN državi	država postoji radi dobrobiti SLOBODNIH POJEDINACA
ZATVORENOST i NEPRIJATELJSTVO prema drugim društvima	EKONOMSKA MEĐUOVISNOST i OTVORENOST prema drugim društvima

INDIVIDUALIZAM

- osnovna jedinica društva je **pojedinaac**
- društvo je sačinjeno od **međuviznih dijelova** koje čine **pojedinci**

LIBERALIZAM

- **laissez-faire** doktrina [*lesê fêr*] – („*Laissez faire, laissez passer*” – doslovno: „pustite neka svatko čini što hoće i neka sve ide svojim tokom”)
- držao je da **država ne bi smjela intervenirati u osobne poslove**, izuzev u svojoj pasivnoj funkciji zaštite ljudi
- svijet postupno razvija i postaje sve bolji i bolji, pa ga, prema tome, treba ostaviti na miru – **socijalni život se sam razvija, slobodno od vanjske kontrole**

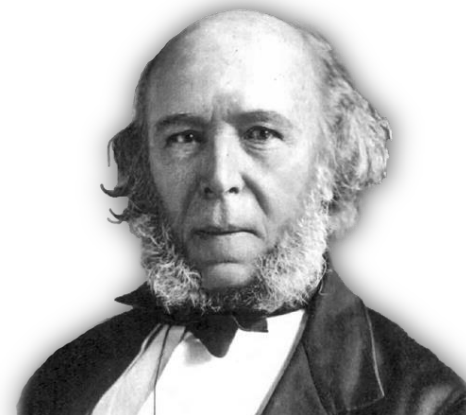
SOCIJALNI DARVINIZAM

- „preživljavanje najsposobnijih”
- bez vanjskih utjecaja ljudi koji su „*prilagođeni*” će preživjeti i probijati se, dok će „*neprilagođeni*” na posljetku izumrijeti
- država ne smije zadirati u prirodne procese u društvu
- **rat i borba među narodima su osnovni pokretači društvenog razvoja**

SPENCER - BITNO

- **biologizam** – društvo je kao biološki organizam
- osnovna jedinica društva je **pojedinac**
- društvo se **razvija prema kompleksnosti** (evolucionizam)
- **dva tipa društava** s obzirom na stupanj unutarnje kontrole (militarističko i industrijsko)
- ekonomski **liberalizam** (*laissez-faire* doktrina)
- **socijalni darvinizam** – „preživljavanje najsposobnijih” društava

COMTE I SPENCER

AUGUSTE COMTE

konzervativac

tri stadija razvoja društva
(**evolucija ideja**)

antiindividualizam

osnovna jedinica društva – **obitelj**

socijalna statika i dinamika
(struktura i razvoj društva)

HERBERT SPENCER

liberal (ekonomski)

evolucija društva kroz kompleksnost
(**materijalna evolucija**)

individualizam

osnovna jedinica društva – **pojedinaac**

socijalni darvinizam
(preživljavanje najsposobnijih društava)